

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Studieplan för utbildning på forskarnivå i juridik (Doctoral studies in Law)

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2015-01-29. Utbildning på forskarnivå ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger. Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen.

1. Allmänt

Utbildning på forskarnivå för avläggande av juris doktorsexamen och juris licentiatexamen ges vid Karlstads universitet i ämnesinriktningarna *allmän rättslära, civilrätt, finansrätt, internationell rätt, miljö rätt, offentlig rätt, processrätt och straffrätt*.

Handelshögskolan vid Karlstads universitet samarbetar avseende forskarkurser i juridik med Linköpings universitet och Örebro universitet.

2. Utbildningens mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053):

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- *visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

För doktorsexamen skall doktoranden

- *visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och*
- *visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- *visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,*
- *visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och*
- *visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.*

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig uppsats/Vetenskaplig avhandling

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För doktorsexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Ämnesspecifika mål

Efter genomgången forskarutbildningen skall doktoranden ha

- Erhållit fördjupade kunskaper i rättsvetenskaplig teori och filosofi,
- Erhållit fördjupade metodkunskaper i olika rättsvetenskapliga metoder,
- Förmåga att självständigt planlägga och genomföra omfattande rättsvetenskapliga undersökningar,
- Förmåga att kritiskt analysera rättsvetenskapligt och annat källmaterial.

Forskarutbildningen skall ge förutsättningar för en karriär i både inom akademien eller hos privata eller offentliga arbetsgivare.

3. Behörighet

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller villkor för såväl grundläggande som särskild behörighet och som har sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

*3.1 Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl.
(Högskoleförordningen, 6 kap.)*

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet för tillträde till forskarutbildning i rättsvetenskap har den som har avlagt juristexamen, juris kandidatexamen eller rättsvetenskaplig magisterexamen om minst 240 högskolepoäng. Särskild behörighet har även den som kan uppvisa annan likvärdig utbildning eller yrkeserfarenhet förvärvad inom eller utom landet avseende såväl juridisk allmänbildning som erforderliga kunskaper avseende den föreslagna forskningsinriktningen.

3.3. Övergångsbestämmelser

*”Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.”
(SFS 2006:1053)*

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställts av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till forskarutbildningen görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt bedriva sådan utbildning. Urvalet baseras på den sökandes tidigare studieresultat med betoning på kvaliteten hos de självständiga skriftliga arbeten av forskningskaraktär som ingått i utbildningen, i synnerhet på avancerad nivå.

Därutöver beaktas arbetslivserfarenheter av betydelse för forskarutbildningen i rättsvetenskap, den sökandes möjligheter att fysiskt närvara vid Handelshögskolan och befintlig handledarkapacitet i förhållande till den sökandes forskningsinriktning.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

6.1 Examen

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorsexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng, och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två år, motsvarande 120 högskolepoäng. Utbildningen innehåller dels en kursdel och dels ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 60 och

avhandlingen 180 högskolepoäng. För licentiatexamen omfattar kursdelen 30 högskolepoäng och uppsatsen 90 högskolepoäng.

6.2 Kurser

Ämnesspecifika kurser

Följande forskarutbildningskurser i rättsvetenskap skall ingå i doktorsexamen:

- *Vetenskapsteori för jurister, 7,5 hp*
- *Rättsvetenskaplig teori och metod, 15 hp*
- *Rättsvetenskaplig moralfilosofi och etik, 7,5 hp*

I licentiatexamen skall de två förstnämnda av dessa tre kurser om sammanlagt 22,5 hp ingå. Resterande kurser om sammanlagt 30 hp för doktorsexamen och 7,5 hp för licentiatexamen utgörs av kurser som dels ger doktoranden kunskaper i metod och teori för att kunna bedriva forskning i rättsvetenskap, dels ger specialkunskaper i ämnet som krävs för att genomföra avhandlingsarbetet. Speciella förhållanden beträffande doktorandens tidigare bakgrund, intresseinriktning eller avhandlingsämne kan motivera andra kurskombinationer. Att följa kurser vid andra universitet och högskolor, utländska och inhemska, uppmuntras. Studierna förutsätter aktivt och regelbundet deltagande i forskningsseminarier.

6.3 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Deltagare i utbildning på forskarnivå skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandling och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk, d.v.s. en monografi, eller en sammanläggningsavhandling bestående av flera publicerade vetenskapliga uppsatser försedda med en sammanfattande inledning. Licentiatuppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Doktorsavhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument ”Regler för doktorsavhandling och disputation” och ”Regler för licentiatuppsats”.

Vetenskaplig avhandling som författas av två eller fler personer gemensamt kan godkännas för varje examinand vars insatser kan särskiljas (av handledare och betygsnämndens ledamöter). Avhandlingen, som i normalfallet skrivs på engelska eller svenska, skall dokumentera doktorandens förmåga att på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt självständigt behandla ett problem inom ämnesområdet.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för forskarutbildning vid Karlstads universitet.

I samband med antagningen skall huvudhandledare och biträdande handledare utses i samråd med doktoranden. Handledarna skall ge råd och synpunkter för val av område och ämne för avhandlingen samt för genomförande av avhandlingsarbetet. Doktoranden skall genom regelbundna kontakter hålla handledare underrättad om arbetets fortskridande och inhämta råd om den vidare uppläggningsen.

Handledarnas uppgift är att fortlöpande diskutera, läsa och kritiskt granska doktorandens forskningsarbete innan det läggs fram för disputation.

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på

forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden. Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form.

6.5 Kvalitetssäkring

Utöver fakultetens ordinarie system för uppföljning av doktorander genom t.ex. ISP säkerställs kvaliteten på doktorandens arbete med avhandlingsmanus genom fyra obligatoriska seminarier för doktorsexamen:

Uppläggningsseminarium. Under första året skall forskarstuderande hålla ett uppläggningsseminarium där avhandlingsprojektets bärande idéer presenteras.

Halvtidsseminarium. Vid seminariet, som skall hållas före utgången av det andra året av utbildningen, skall doktoranden lägga fram en längre text angående något eller några avsnitt i avhandlingen omfattande 50-150 sidor. Doktoranden skall redogöra för den hittills bedrivna forskningen och ange en plan för den återstående periodens forskning.

Textseminarium. Seminariet skall hållas ungefär ett år före disputation. Doktoranden presenterar här en väsentlig del av avhandlingsmanuskriptet för diskussion. Vid seminariet skall teori, metod, struktur och disposition samt framställningens form i arbetsmaterialet diskuteras.

Slutseminarium. Innan doktoranden avlägger sin doktorsavhandling för disputation skall ett slutseminarium anordnas där avhandlingen i dess helhet läggs fram för bedömning.

För licentiatexamen erfordras två obligatoriska seminarier:

Uppläggningsseminarium. Under första halvåret skall forskarstuderande hålla ett uppläggningsseminarium där avhandlingsprojektets bärande idéer presenteras.

Slutseminarium. Innan doktoranden avlägger sin doktorsavhandling för disputation skall ett slutseminarium anordnas där avhandlingen i dess helhet läggs fram för bedömning.

6.6 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling respektive licentiatuppsats examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6, §§ 33-36), samt gällande policydokument vid Karlstads universitet.